

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ПРОФЕСОР ИВАН БАТАКЛИЕВ” ГР.
ПАЗАРДЖИК**

УТВЪРЖДАВАМ

Recoverable Signature

X Даниела Кемчева

Даниела

Кемчева

Signed by: Daniela Angelova Kemcheva

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБЩАВАНЕ УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
за учебната 2022/2023 година**

Приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол №9/07.09.2022 г.
утвърдена със заповед на директора № 1606/08.09.2022 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата, интересите и да предостави равни възможности на учениците от уязвими групи, както и ефективно прилагане на училищните политики във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Приобщаващото образование цели да осигури смислово участие, постижения и успех за всички деца, съобразно с потребностите и силните им страни, с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения. Приобщаването предполага равни възможности за участие и научаване т.е. децата да получават адекватна подкрепа да учат, да развият пълния си потенциал, да се сблизат с другите, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успех в ученето и живота.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Определението, което се дава на “уязвима група” в нормативните актове е: лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Те не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване. Причините за това са различни:

- живот в крайна бедност;
- ниски доходи и материални лишения;
- влошени финансови условия;
- социални и психологически фактори;
- недостъпна среда;
- здравни и възрастови проблеми;
- липса или недостатъчни социални умения и образование;
- отношение към тях, основано на предразсъдъци;
- липса, ограничен достъп или неадекватни услуги.

Под уязвими групи се разбира деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци (без надзор и грижа от родител/или които са в чужбина);, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с противообществени прояви и социално слаби; с дефицит на внимание.

Училищната програма за предоставяне на равни възможности е насочена към: разгръщане на потенциала на всеки ученик за личностно развитие и реализация: по-високо качество на образованието; обучение на ученици със СОП /специални образователни потребности; разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

II. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години в училището постъпиха ученици с различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, което налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания сред връстниците за възможните начини за преодоляване на различията,

за толерантност към другите. След семейството училището е значим фактор във формирането на личността и изграждането на нови ролеви отношения:

Училището поставя пред учениците реални изисквания да взаимодействат, да се трудят, да се съобразяват, да намерят и заемат своето място в колектива и в социалната среда.

Училището като институция изгражда позитивен организационен климат, създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. То самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика, за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност, които се базират на идеите и принципите на приобщаващото образование.

Училището се стреми към: предоставяне на качествено образование на всички ученици; изграждане на умения за общуване с представители на различни рискови групи; възпитание в хуманност и толерантност; поддържане на непрекъсната връзка със семейството и специализираните държавни и обществени институции.

Програмата за равни възможности и приобщаване на учениците включва: принципите на приобщаващото образование, реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Проф. Ив. Батаклиев“, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. да защити правата и интересите на учениците от уязвимите групи;
2. да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на всеки ученик към училищния живот;
3. да спомогне за утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
4. изграждане на комплекс от умения за общуване, за опознаване за другия, за толерантно отношение към различните, откриване на общи интереси;
5. създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на ученици със специални образователни потребности, която да включва:
 - 5.1. осигуряване на достъпна архитектурна среда;
 - 5.2. работа на екипи за личностна подкрепа;
 - 5.3. формиране на положителни нагласи към приобщаващото образование от страна на учители, ученици и родители.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

№	Дейности	Срок	Отговорник
А. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.			
1	Обмяна на информация, опити добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.	Постоянен	Учители, кл.р-ли, пед. съветник

2	Изготвяне на програми за развитие на учениците с обучителни трудности.	IX - X м. 2022г.	учители, кл.р-ли
---	--	---------------------	------------------

Б. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците.

1	Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове	Постоянен	Всички учители
2	Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.	Постоянен	психолог и пед.съветник
3	Учителите разпознават ученици с различни възможности–напреднали или изоставащи и изработват план за обща подкрепа за личностно развитие, според потребностите	Постоянен	Всички учители, психолог и пед.съветник
4	Формиране на умения за планиране на личното и учебно време.	Постоянен	Всички учители, кл. р-ли
5	В плана на класните ръководители да се включат теми за: - противодействие на училищен тормоз; - продължителни безпричинни отсъствия от училище; - предотвратяване на ранно отпадане от училище.	25.09. 22г.	Класните ръководители
6	Провеждане на тренинги за изграждане на умения за толерантно общуване	Постоянен	класни ръководители

В. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците.

1	Осигуряване на подходящи информационни материали за учениците.	Според плана за ЧК	кл. р-ли, учители
2	Провеждане на ролеви игри и решаване на казуси.	Според плана за ЧК	Класни ръководители

3	Провеждане на беседи с външни гости, Покана на родители на ученици с различни професии в ЧК.	Постоянен	Класни ръководители, училищен
---	--	-----------	-------------------------------

Г. Дейности, свързани със занимания по интереси.

1	Обмяна на информация между учителите, педагогически съветник и учениците за установяване интересите на учениците.	постоянен	Кл. р-ли, учители, пед. съветник
2	Създаване на клубове по интереси.	постоянен	Всички учители
3	Организиране на допълнителни културни, спортни и др. Дейности и инициативи от Ученическия съвет. Работа по проекти.	постоянен	Ученически съвет
4	Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия - тържества, конкурси, състезания, концерти.	постоянен	Всички учители, кл. р-ли, пед. съветник

Д. Дейности, свързани с библиотечно – информационно обслужване

1	Осигуряване на достъп до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.	постоянен	Кл. р-ли
---	--	-----------	----------

Е. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците

1	Осигуряване на медицинско лице в училище.	постоянен	Директор
2	Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.	постоянен	Директор; зам. директор
3	Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.	Постоянен	мед. лице, кл. р-ли
4	Провеждане на тематични инструктажи.	Постоянен	Кл. р-ли, учители

5	Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм.	Постоянен	Учители по ФВС
6	Грижи за здравето на учениците въз основа на информация от родителите и проведени медицински изследвания за здравословното състояние.	Постоянен	Класни ръководители, медицинско лице, учители

Ж. Дейности, свързани с поощряване на учениците с морални и материални награди

1	Популяризиране на високите постижения на отделни ученици в областта на науката, спорта, изкуството и др., за толерантно и достойно поведение и за приноса им към развитието на училищната общност. (чрез информационната система)	постоянен	Всички учители
2	Награждаване с грамоти и предмети със символичен характер по ред, определен в ПДУ	По значими поводи	Всички учители, комисия
3	Морална подкрепа чрез избор и номиниране на клас с най-висок успех; клас с най-малко отсъствия; клас с най-добро поведение; клас с най-голям брой училищни и доброволчески изяви и др. - <i>Клас на годината.</i>	В края на учебната година	Ученически съвет, всички учители
4	Връчване на похвални писма до родителите на ученици с отличен успех и високи постижения.	постоянен	Всички учители
5	Материални награди за високи постижения на отделни ученици.	постоянен	Директор

И. Дейности, свързани с превенция на насилието

1	Запознаване на училищната общност с механизма за превенция на тормоза и насилието в институциите в предучилищното и училищното образование и Алгоритъма по прилагането му. Провеждане на анкети за оценка на тормоза в училището.	октомври, май-юни	Класни ръководители, пед. съветник, психолог
2	Провеждане на регулярни срещи с педагогическия съветник и педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли

3	Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/ насилие и ученици с агресивно поведение от педагогически съветник.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
4	Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
5	Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на ученици в риск.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
6	Провеждане на лекции, беседи, презентации с ученици по програмата „Без свободен час“ на следните теми: <ul style="list-style-type: none"> • „Насилие между деца“ • „Разрешаване на конфликти“ • „Агресия и нейното проявление“ • „Кибертормоз“ 	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
7	Ангажиране на Ученическия съвет и ученици доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото: <ul style="list-style-type: none"> • Съвместно участие по проекти • Организиране и провеждане на училищни мероприятия • Провеждане на тематични игри и беседи от ученици от прогимназиален етап на ученици от начален етап • Спортни мероприятия 	постоянен	Ученически съвет Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
8	Диагностициране на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство	Постоянен	учители, кл. р-ли
10	Провеждане на вътрешноучилищни обучения на преподавателите за справяне с агресията на учениците.	Постоянен	Пед. съветник, психолог
11	Работа на координиращ екип при случаи на тормоз/насилие. Периодично разглеждане на случаите.	Постоянен	Пед. съветник; координиращ екип
12	Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.	Постоянен	Кл. р-ли

13	Съвместна работа с Дирекция за социално подпомагане, ДПС, РПУ и други институции.	постоянен	Ръководство Пед. съветник
К. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.			
К 1. Дейности, свързани с мотивация на учениците.			
1	Провеждане на анкета за тормоза в училище и наблюдение на учениците с цел подобряване на учебната среда	2 пъти годишно	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
2	Обсъждане, приемане и актуализиране на Етичен кодекс на училищната общност	м. септември 22 г.	представители на ПС, ОС, УС
3	Създаване на клубове и групови занимания по интереси.	До 05.10.22 г.	кл. р-ли, учители
4	Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците	постоянен	кл. р-ли, учители
5	Създаване на карта за отчитане напредъка и успехите на учениците в начален етап. Установяване на силните страни на всеки ученик и на индивидуалните нагласи по отношение на ученето и участието в живота на общността	Постоянен	кл. р-ли начален етап
6	Включване в дейности в часа на класа за формиране на паралелката като общност,	Постоянен	кл. р-ли
9	Прилагане на конкретни мерки за подобряване на дисциплината в часовете с цел осигуряване на благоприятна атмосфера за работа: <ul style="list-style-type: none"> ● Точни критерии за взаимоотношенията в класната стая; ● Изготвяне и спазване на критериите за оценяване; ● Спазване на умерена дистанция учител – ученик; ● Разнообразяване методите на преподаване; ● Осъществяване на своевременна обратна връзка и конкретни препоръки от учителите по всички предмети; ● Отчитане напредъка на учениците от прогимназиален етап 	Постоянен	учители, кл. р-ли

10	Осигуряване на консултации по отделните предмети.	Постоянен	учители, кл. р-ли
----	---	-----------	-------------------

К 2. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение

1	Обсъждане от ученика и класния ръководител с цел изясняването на конкретен проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му.	постоянен	учители, пед. съветник, психолог, кл. р-ли
2	Консултиране на ученика и/ или родителите с педагогическия съветник.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
3	Включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли
4	Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности.	постоянен	учители, кл. р-ли
5	Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).	постоянен	кл. р-ли
6	Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразено с неговите желания и възможности.	постоянен	учители, кл. р-ли
7	Осигуряване на условия за включване на ученици с проблемно поведение в дейности и инициативи, основани на подхода „връстници обучават връстници“.	постоянен	учители, кл. р-ли
8	Прилагане на наказания на учениците с проблемно поведение, съгласно ЗПУО от 01.08.2016г и ПДУ; изготвяне на индивидуални програми за допълнителна педагогическа, психологическа и социална подкрепа на съответните ученици.	постоянен	Пед. съветник, психолог, кл. р-ли

Л. Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

1	Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците.	постоянен	Всички учители
---	--	-----------	----------------

2	Определяне със заповед на директора координатор за организиране и ръководене на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	.IX. 2022 г	Директор
3	Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището като се определя водещ на случая. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището или чностното му развитие.	постоянен	Координационен екип за личностно развитие
4	Диагностициране на точните проблемни области на учениците с обучителни затруднения.	постоянен	Всички учители; Педагогически съветник
5	Събиране и предаване на координатора на информация за трудно успяващите ученици и изготвяне на план за личностна подкрепа.	постоянен	Координатор и учители
6	Координаторът предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на потребност от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.	постоянен	координатор
7	Установените екипи осигуряват консултации по предмети, психологическа и социална подкрепа на нуждаещите се ученици.	постоянен	Екип за личностна подкрепа
8	Насочване за индивидуална работа с педагогически съветник	постоянен	Всички учители; координатор
9	Координаторът предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, включително център за специална образователна подкрепа, и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето	постоянен	Координатор; учители

10	Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи и степени на образование на учениците или между институциите в системата на училищното образование.	постоянен	Координатор
----	--	-----------	-------------

Програмата е отворена за допълване, актуализация и промяна в резултат на възникнали обективни обстоятелства и при промяна в нормативната уредба.